

literatura
XAVIER ALIAGA

Jaume Pérez-Montaner (l'Alfàs del Pi, la Marina, 1938), és un dels personatges centrals de la cultura en català de les darreres dècades, sobretot pel seu vessant com a poeta, una veu singular marcada pels avatars biogràfics que és recollida en la seua totalitat en 'Defensa d'una forma. Poesia completa 1976-2018', publicada per la Institució Alfons el Magnànim.

La veu poètica completa de Jaume Pérez-Montaner

**Defensa d'una forma.
Poesia completa**
JAUME PÉREZ-MONTANER

Institució Alfons el Magnànim, València,
2018
Poesia, 379 pàgines

D'alguna manera, amb la publicació de *Defensa d'una forma*, la Institució Alfons el Magnànim tanca el cercle que havia començat a traçar amb l'edició de l'obra poètica completa de Marc Granell (1953) i Josep Piera (1947). Pérez-Montaner és una mica més gran, no pertanyeria exactament a l'anomenada generació del 70 fixada a través de l'antologia *Carn fresca* (1974). No obstant això, el també professor, traductor i crític nascut a l'Alfàs del Pi, reconeixia en una recent entrevista en *Plaerdemavida* la proximitat temàtica a Granell, a qui va dedicar alguns poemes. "La meua manera d'escriure coincideix bastant amb la dels joves que havien començat a escriure en els 70, com ara [Salvador] Jàfer, [Joan] Navarro. I tota la gent inclosa en la generació del 70. Per això m'hi inclouen. Tot i que, cronològicament, jo hauria de ser d'una dècada abans", reblava.

"Tinc coses que es poden relacionar amb els poquíssims poetes que escriuen en els 60, com ara la preocupació social", afegia Pérez-Montaner. Comptat i debatut, com Granell o Piera, comença a escriure els seus primers poemes en castellà, composicions "fluixíssimes" que publica en la premsa d'Alcoi, ciutat en la qual resideix de jove.

La trajectòria de Pérez-Montaner, però, té no poques singularitats. Llicenciat a València en Filosofia i Lletres, comença un activisme polític que el durà a la presó, l'any 1962. Després de complir la condemna i fer el servei militar a Sidi-Ifni, veu la dificultat de poder treballar a causa de l'estigma que el règim havia fet caure sobre ell. I ha d'emigrar als Estats Units amb la també escriptora i traductora Isabel Robles, la seua esposa. El periple nord-americà, fruit d'un exili econòmic però també ideològic, serà clau en la seua formació i, finalment, en la seua escriptura, una de les més amarades de referències i influències anglosaxones de la recent tradició poètica catalana.

Al compromís polític —molt present en la seua poètica, des de l'inaugural *Adveniment de l'odi* (1976)— i el creuament de camins literaris, cal afegir l'impacte que provoca en un jove Pérez-Montaner el descobriment de Vicent Andrés Estellés. L'introduïdor va ser Joan Fuster, amic personal del poeta de l'Alfàs del Pi, testimoni fins i tot d'un dels atemptats a la casa de l'escriptor de Sueca. Estellés no sols és una influència: Pérez-Montaner va convertir el de Burjassot en un dels seus principals objectes de recerca acadèmica.

Finalment, també a Sueca va trobar el

teatre

Francesc Foguet ressenya 'La dansa de la venjança', de Pere Riera, en La Villarroel

música

Moisés Pérez ens acosta al nou treball d'Oques Grasses, 'Fans del sol', un èxit immediat

literatura

Entrevista a Joan Carles Ventura, autor de 'Camins dubtosos' i recent premi Agustí Vehí

poeta un referent cabdal en la figura de Josep Palàcios, escriptor que el de l'Alfàs ha reivindicat també amb insistència i les petjades del qual són ben visibles sobretot en les seues proses poètiques.

Aquests pilars, complementats amb un coneixement exhaustiu de la tradició i un dens solatge lector, propi de l'excel·lent crític i professor que ha estat, li serviren per a construir un edifici poètic d'enorme solidesa. Un llegat poètic extraordinari que el volum publicat pel Magnànim recull quasi en la seua integritat —hi ha alguns poemes que Pérez-Montaner va decidir deixar fora— i que inclou un molt respectable i suggeridor apartat de composicions inèdites, poemes escrits entre 2017 i 2018. Una edició amb pròleg d'Antoni Martí Monterde, expert en literatura comparada i que ja es va fer càrrec del perfil que li va dedicar l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC) amb motiu de la concessió del premi a la trajectòria Jaume Fuster, l'any 2014. Un col·lectiu, per cert, que Pérez-Montaner va presidir entre 1999 i 2007. Dominic Keown, d'una altra banda, una de les persones, juntament amb Robles, que millor coneix l'encaix de l'obra del poeta en la tradició anglosaxona, és l'encarregat de posar-hi l'epíleg.

La contextualització de l'obra de Pérez-Montaner és escaient, però el valor primordial de *Defensa d'una forma* és l'accés en un sol volum a la globalitat d'aquesta veu poètica cabdal. Una escriptura de vegades incòmoda, amb un punt aspre ("més profund que les roses hem plantat sota els / peus l'arbre de l'odi i la paciència", escriu), que també sap mudar cap a la tendresa i la commoció quan aborda la temàtica amorosa o evoca persones i indrets, com ara els paisatges d'Oregon que tant el van colpir.

Una poesia sempre endreçada i elegant, fins i tot quan es posa juganera, que barreja amb naturalitat i mestria tradicions diverses fins a crear un discurs propi, fet de lectures, sí, però també de talent. Aquell do indefinible que tan sols assenyala uns quants privilegiats.

Jaume Pérez-Montaner

PRATS I CAMPS

LA CRISI COM A TRIOMF DEL CAPITALISME
Anàlisi del passat i perspectives marxistes
JOSEP FONTANA
Presentació: ANTONI ELURO
34

LA CRISI COM A TRIOMF DEL CAPITALISME
de JOSEP FONTANA
NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter
Visita la nostra botiga virtual en
www.tresiquatre.cat